



פלאי התורה

הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תכל

בס"ד | גליון מ"ו | חג הסוכות ושמחת תורה תשפ"ב

הקשר לפרשה

החידות בהלכות סוכה וד' מינים ושמחת תורה, כדי שיעסקו בהלכות החג בחג כתקנת משה רבינו ע"ה (מגילה דף ל"ב). והמשנה ברורה בתחילת הלכות פסח (שער הציון סימן תכ"ט סק"ג) מביא מהאחרונים שכתבו - דלכך הקילו בענין לימוד הלכות החג ביום טוב עצמו, משום שסמכו על קריאת התורה בענינו של יום. אך המש"ב דוחה דבריהם - דמלשון הגמרא במגילה שם משמע שתקנת משה רבינו הוא ללמוד דווקא הלכות החג, מה אסור ומה מותר, וזה אין יוצאים במה שקוראים בתורה 'קריאת היום' של יום טוב, וכן מוכח מהילקוט בריש פרשת ויקהל, ומהרמב"ם בפרק י"ג מהלכות תפילה ה"ח ע"ש.

נושא השבוע

חידות נפלאות בהלכות סוכה וד' מינים וחג שמחת תורה

פלאי הפרשה והמועדים

פלאי פלאים של חידות נדירות בעניני פרה"ש והמועדים

גליון מוגדל לכבוד חג הסוכות ושמחת תורה

פלאי סוכה וד' מינים

חידוד א'

נפסק להלכה (שו"ע או"ח סימן תרל"ט סעיף ב') - דמעיקר הדין מותר לשתות "מים" חוץ לסוכה, איך יתכן, כמה אופנים, שגם "מים" חייבים לשתות בסוכה מעיקר הדין?

מקורות לתשובה - 1. שער הציון סימן תרל"ט ס"ק כ"ט. 2. ספר הליכות שלמה - סוכות, פ"ט ס"ח, ובדבר הלכה שם. 3. שו"ת הר צבי סוכות ח"א סימן ל"ב בשם הגאון רבי יוסף מסלנט, אך למעשה דוחה שיטתו.

חידוד ב'

איך יתכן, אדם קנה לולב לפי כל דרכי הקניינים, הלולב שייך לו לפי כללי ההלכה, הוא לא מסרו לקטן ולא גדל באיסור, ובכל זאת אינו יוצא בו יד"ח המצוה ביו"ט ראשון של סוכות מחמת שהלולב אינו "לכם"?

מקורות לתשובה - רמ"א או"ח סימן תרמ"ט סעיף ב' ובמשנה ברורה שם ס"ק ט"ז.

חידוד ג'

איך יתכן, שצריך לברך פעמיים 'שהחיינו' ביום טוב א' דסוכות כשמקיים מצוות 'נטילת ד' מינים'?

מקורות לתשובה - משנה ברורה סימן תרנ"א ס"ק נ"ו.

חידוד ד'

איך יתכן אדם ישב בסוכה כשירה למהדרין בששה ימים הראשונים של חג הסוכות ויצא יד"ח המצוה, אבל היות והוא עשה איזה פעולה חיצונית [לא בגוף הסוכה] ביום השביעי של סוכות, נתבטלה המצוה למפרע לאחד השיטות בגמרא?

מקורות לתשובה - מסכת סוכה דף כ"ז, וברש"י שם, וע"ע בערוך לנר שם.

חידוד ה'

איך יתכן, שני אנשים עוסקים באותו ענין, לאחד נאמר שעליו להפסיק מענינו לצורך קיום אחת המצוות של 'חג הסוכות', ולשני נאמר שיכול להמשיך בענין שעוסק - אע"פ שגם הוא עדיין לא קיים את המצוה?

מקורות לתשובה - מסכת סוכה דף ל"ח, שו"ע או"ח סימן תרנ"ב סעיף ב'. חידוד זה מש"ב הרה"ג ר' משה דוד טבק שליט"א, מוג"ש בישיבת קוסוב ויוניץ - בית שמש.

חידוד ו'

איך יתכן, אדם רוצה לקשט סוכתו בנוי סוכה מפוארים, ומורים לו שלא יקשט את הסוכה?

מקורות לתשובה - ספר חסידים סימן רס"ג, ביכורי יעקב סימן תרל"ח ס"ק ט. משנה ברורה שם ס"ק י"א בשם האלהי רבה שם, וע"ע במגן אברהם שם סק"ד.

פלאי חג שמחת תורה

חידוד א'

אלו דברים מותר לעשות ביום טוב "שמחת תורה" בשונה מכל "מועדי השנה"?

מקורות לתשובה - 1. שו"ע ורמ"א או"ח סימן של"ט סעיף ג', משנ"ב שם ובסימן תרס"ט סק"ה ובשער הציון שם סק"ה. 2. רמ"א או"ח סימן רפ"ב ס"א ובסימן תרס"ט ובמשנ"ב שם. 3. ספר הליכות שלמה מועדים פ"ב סעיף י"ב ובדבר הלכה שם. ספר שמירת שבת כהלכתה הנדמ"ח פ"כ הערה ע"ח.

חידוד ב'

איזה נוסח אומרים בתפילה בכל "יום טוב" בהרבה מקהילות ישראל, אבל ביום טוב "שמחת תורה", סוברים 'חלק מהפוסקים' אין לאמרו מחמת "שמחת התורה"?

מקורות לתשובה - ספר הליכות שלמה מועדים פרק י"ב סעיף י"ג ובדבר הלכה שם אות י"ח ובארחות הלכה הערה הערה 45, ספר מבית לוי - מועדים פרק כ"ו סעיף

ג', ספר חזון עובדיה הלכות שמיני עצרת סעיף ט"ו.

חידוד ג'

ידוע הדין שמובא בכה מקומות בש"ס ובפוסקים "דמצוות לאו ליהנות ניתנו", מהו המצוה היחידה - דאמרינן בה - דהמצוה ניתנה בשביל ליהנות 'לחלק מהפוסקים'?

מקורות לתשובה - ט"ז י"ד סימן רכ"א ס"ק מ"ג והחיי אדם כלל ס"ב סעיף ו', אגלי טל בהקדמה ובשו"ת אבני נזר או"ח סימן ס'. ספר מעדני אשר עניני 'חג מתן תורה'.

חידוד ד'

איך יתכן, שתי אנשים לומדים תורה, ושניהם אינם מבינים מה שלומדים, ולמרות כך, הראשון יצא יד"ח מצות לימוד התורה והשני לא יצא יד"ח?

מקורות לתשובה - שו"ע הרב הלכות ת"ת פ"ב סעיף י"ג, שו"ת ארץ צבי ח"א סימן כ'.

חידוד ה'

איך יתכן, אדם אוכל מאכלים כשרים בתכלית ההיזור, בזמן שמותר לאכול, ובמקום שמותר לאכול, והוא קנה אותם מכספו, ובירך עליהם, ואעפ"כ הוא עובר בזה על לאו בתורה 'לחלק מהפוסקים'?

מקורות לתשובה - שו"ת התעוררות תשובה סימן שס"ז, ליקוטי מהר"ח סדר קביעת עתים לתורה, שו"ת תשובות והנהגות ח"א סימן ג', ספר מעדני אשר עניני 'חג מתן תורה'.

חידוד ו'

אלו דברים מתירים ב"שמחת תורה" בשונה מכל "ימות השנה" [אפילו ימות החול]?

מקורות לתשובה - 1. משנה ברורה סימן תרס"ט סק"ט בשם ספר לדוד אמת סימן ד' אות י"ז. 2. משנה ברורה סימן קל"ה ס"ק ל"ז בדעת הרמ"א. 3. משנה ברורה סימן קמ"ד שם ס"ק י"ז בשם המג"א והא"ר. 4. ספר חזון עובדיה, הלכות שמיני עצרת סעיף ז'.

סיפורי הפלאות

סיפורים נפלאים ומחזקים בעניני הפלאות

החוב, ועכשיו כשהגיע המכתב של הגר"א אמרה הרבנית - שבכל יום כשעוברת על יד הדירה הנאה שהיתה שלהם, והיא נזכרת שמכרו דינה נאה כל כך עבור קיום מצוות אתרוג, אין לה הנאה ושמחה גדולה מזו בעולם, והנאה זו אינה יכולה להפסיד, ולכן אינה רוצה לעזוב את העיר הזאת שהם דרים בה ולא תפרד מכאן.

חביבותו הגדולה של הגר"י איבשיץ זצ"ל לקיום מצוות

בקונטרס לוחות העדות (עמ' מ"ו) מתלמידו של הגאון רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל מספר על רבו הרבי ר' יהונתן - לדבר מצוה הזיל כספו והבו מבלי סכום וערך, מעיד אני עליו שפעם אחת בפראג בהיותי אצלו סמוך לשולחנו בזבז על אתרוג סכום של עשרים רייך טאלר בערך, דהיינו, שבתחילה קנה אתרוג אחד, אחר כך ראה נאה הימנה קנה אותה, עד שהחליף כמה פעמים עד שעלה סכומו לערך הנזכר לעיל, והשם היודע נסתרות גלוי לפניו - שבהיותי אצלו בנה סוכה עם סדינין מצוירין, עד שהוציא עליהם קרוב למאה הגרייס, כללא דמילתא - כל הון ביתו כלא נחשבת לו נגד אהבת השם ומצוותיו.

מסכמת לעזוב מקום מגוריהם בשום פנים ואופן. והסיבה לכך מפני מעשה שהיה - כי ידוע שהאתרוגים לא היו גדילים בפולין וסביבותיה, והיו מביאים אותם ממדינות רחוקות, והיו האתרוגים יקרים, והקהילה היתה קונה אתרוג אחד, וכל אחד מבני הקהילה שלא היתה לו האפשרות לקנות בעצמו היה מברך עליו, פעם אחת היתה סכנת דרכים באותו מקום לפני חג הסוכות, ולא הביאו אתרוגים לעיירתם, ולפתע סמוך לסוכות הגיע סוחר לשם עם אתרוג אחד ודרש עבורו סכום גדול מאד, והתכנסו פרנסי הקהל ודנו בכך, ובדקו וגילו שאין להם את האפשרות לקנות את האתרוג במחיר גדול כזה. רבי אברהם כששמע מכך, חזר לביתו בצער, ואמר לזוגתו הרבנית - שהשנה לא יהיה אתרוג בחג וסיפר לה את כל המעשה, כששמעה זאת נחרדה ואמרה, איך יתכן חג הסוכות בלי אתרוג, ולמרות שהיו עניים ולא היה כסף לקנות את האתרוג היקר, אמרה לבעלה שהם ימכרו את הדירה שקיבלו מהוריה בנישואיהם ובכסף זה יקנו את האתרוג והם ידורו בצריף פשוט כמו כל העניים. מיד הלך רבי אברהם ולוה מעות כסכום דמי האתרוג וקנה את האתרוג, ולאחר החג מכרו את דירתם הנאה, ונכנסו לדור בצריף קטן כמו כל העניים, וברוב הדמים פרעו את

הכובע שנהפך לסוכה - שביטלה הרבה דינים בשמים

בספר מעדנים לנפשך (ח"ג, שער תמימות) מובא סיפור פלא - פעם אחת ישב הבעל שם טוב הק' עם תלמידיו בסוכתו, ולפתע נראתה בת שחוק על פניו של הבעש"ט הק'. תמהו התלמידים לפשר השחוק, סיפר להם הבעש"ט הק' מה שאירע זה עתה - בעל עגלה נסע בדרך ולא היתה לו סוכה לאכול בה ולהשיב את נפשו, ומרוב בורותו קרע את כובעו ועשה בו חור וכיסה את החור בסך, וחשב שבזה יוצא ידי חובת סוכה, וכשראו בשמים את מעשיו נעשה שחוק גדול ונתבטלו הרבה דינים.

ההנאה היומית הגדולה כמשך כל השנה - מהדירה שנמכרה בשביל מצוות אתרוג

בהקדמה לספר שלמי תודה חג הסוכות, מובא סיפור נפלא - אחיו של הגאון מוילנא, הגה"ח רבי אברהם זצ"ל, מח"ס מעלות התורה, היה גר בעיר רחוקה מהעיר וילנא שם היה גר הגר"א. פעם אחת הגיע אליו מכתב מאחיו הגר"א, שם כתב שמבקש ללמוד עמו בצוותא, ולכן מבקש שיבוא לגור בעיר וילנא, אחיו השיב לו - שהוא היה רוצה מאד בזה, אבל זוגתו הצדקנית אינה

פלאות הקוראים

פלאי פלאים של חידות נדירות ככל חלקי התורה - מהקוראים החשובים

לשליחת חידות לגליון - מכון "פלאי התורה", הפרטים בסוף הגליון

נפרצו, הלולב פסול כנפסק בשו"ע (סימן תרמ"ה סעיף ב'), אבל השני נטל לולב שהוא גדול יותר מהשיעור, ונפרצו רוב עלי הלולב אבל עדיין נשאר רוב שיעור של ד' טפחים שצריך בלולב, ולכן יצא ידי חובתו, שהרי סוף סוף יש בו רוב שיעור מהשיעור של לולב שלא נפרצו. אך יש להדגיש - שזה רק אם החלק בלולב שלא נפרצו בו עליו הוא בחלק העליון של הלולב, והחלק בלולב שבו נפרצו עליו הוא בחלק התחתון של הלולב, והטעם שכשר - שהרי אם ירצה, הוא יכול לחתוך את החלק התחתון של הלולב ויעמידנו על שיעורו ואז יהא רובו שלם וכשר וכמו בצומת הגידין ביו"ד סימן נ"ו, אבל אם זה להיפך, יש ספק אם זה כשר, והספק הוא - אם אזלינן בתר רוב הלולב ופסול או בתר רוב שיעור וכשר (כ"כ המשנה ברורה שם סק"ח ובשער הציון שם ס"ק י"ג בשם הביכורי יעקב).

בביתו בשעת הברכה באופן שאין צריך להפסיק בינתיים כדי ליקח אותם, אז יקח כל הד' מינים הכשירים ויברך עליהם 'על נטילת הדס' או 'על נטילת ערבה' (משנ"ב שם ס"ק נ"ו). ג. אם גילה לאחר נטילת לולב שלא היה באגודתו הדס או ערבה, אז מברך 'על נטילת הדס' או על נטילת ערבה' (משנ"ב שם).

• חידוד ב' •

מהרה"ג ר' אליהו שמילוביץ שליט"א
מג"ש עיון בישיבת "שועות יעקב" - ויזניץ ברכפלד' -
אשדוד

איך יתכן, שני אנשים נטלו לולב שרוב עליו נפרצו, הראשון יצא יד"ח, והשני לא יצא ידי חובתו?

תשובה: מדובר באופן שהראשון נטל לולב בשיעור מדויק של ד' טפחים, והיות רוב עליו

• חידוד א' •

מהרה"ג ר' אלטר אליהו מרמושטיין שליט"א
ראש כולל "שועות יעקב" ומח"ס 'המינים המהודרים'
ברכפלד -

איך יתכן, כמה אופנים, שצריך לברך בחג הסוכות 'על נטילת אתרוג' או 'על נטילת הדס', או 'על נטילת ערבה'?

תשובה: א. אם כל הד' מינים היו מצויים אצלו, ולהרמ"א היו מונחים לפניו, ובירך על הלולב 'על נטילת לולב', והפסיק בדיבור, ואח"כ נוטל שאר המינים, אז צריך לברך אח"כ על כל מין בפני עצמו (רמ"א סימן תרנ"א סעיף י"ב ובמשנ"ב שם ס"ק נ"ו, וע"ע בביאור הלכה שם).
ב. אם נטל כל הד' מינים בבת אחת ובירך 'על נטילת לולב' כדון, ואחר כך נתברר לו שההדס או הערבה היו פסולים או מהופכים, והם היו

בקשה נרגשת מהקוראים חשובים!

ב"ה זה קרוב לשנה שאלפי יהודים ברחבי תבל 'מכל החוגים והעדות' מתענגים מדי שבוע מגליונות הפלאות, ומעידיים שזה מביא להם עונג שבת ושמחת החג - בשילוב שמחת התורה ואהבת התורה וחיידוד המח והזכרון, והיות והוצאת הגליונות לאור עולם והפצתם ברחבי תבל, עולים מדי חודש אלפי שקלים, אנו מבקשים מהצבור - אנא תהיו שותפים בהוצאות הגדולות כדי שנוכל להמשיך להפיץ 'מתיקות התורה' ולהגדיל תורה ולהאדירה ותזכו שהתורה תהא הפרקליט שלכם להתברך בכל הברכות שבתורה.

ניתן לתרום: לברכה והצלחה/להצלחת הבנים בתורה/ לרפואה/לע"נ וכדומה. תודה

רבה מראש. לתרומות: 0527156981,

או בהעברה בנקאית:

בנק פאגי ע"ש דוד נתנאל שוורץ, סניף 186, מס' חשבון - 931055

היו שותפים
בהפצת
'מתיקות התורה'
ברחבי תבל

פרפראות לחג הסוכות

ישמחת בחגך

ע"י והיית אך (=אח) שמח

כתוב בתורה בפרשת ראה בענין 'חג הסוכות', ושמחת בחגך וגו' והיית אך שמח, ויש לומר - דהתורה באה ללמדנו בזה, איך אפשר לזכות לשמחה אמיתית בחג [וידוע מהגר"א זצ"ל שאמר שמצוה זו, קשה לקיימה ביותר משאר המצוות] ע"י שנדאג לשמח אחרים, ובדרך הלצה "ל, שנרמז כאן ושמחת בחגך - כיצד? התשובה - והיית אך (אח) שמח, דהיינו - אם תדאג שאחיק יהיה שמח, אז ממילא תזכה גם אתה לשמחה, בבחינת 'אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך'.

וזה יובן יותר על פי הסיפור שמוזכר בספר פניני פרשת השבוע עה"ת (ח"א, מאמרי פורים) - אל הרה"ק בעל הבית 'ישראל' מגור זיע"א, נכנס יהודי שהכרת פניו ענתה בו כי הוא גביר בעל הון רב, ואכן, מיד כשעמד בפני הרבי פתח את סגור לבו - רבי גביר אדיר הנני, בעל נכסים וממון רב. בורא עולם זיכה אותי במשפחה גדולה ומורחבת שמשביעה אותי נחת, ואני ובני ביתי כולם בריאים, אלא שיש לי בעיה - עם כל זאת, איננו שמח ואיננו מאושר. איננו מבין, אמר היהודי בכאב - הרי יש לי כל תפנוקית תבל ומחמדי ארץ, מדוע איני שמח ומאושר? והשיב לו הרבי - "דוד המלך ע"ה, כבר העניק את המרשם הבטוח למחלה שהעלית, 'פתחת שקי ותאזרני שמחה' (תהילים ל, י"ב), פתח את כיסך ואוצרותיך, תחלק בנדיבות לבך מאשר חננך השם, או אז, תזכה לשמחה שלימה, מליאה ואמיתית, ככל שתוציא יותר מאוצרותיך ותעניק ברוחב לב לזקוקים לעזרתך - כך תזכה בשמחה רבה ואושר אמיתי" (א.ה. כדאי לשים לב שכל יום בבוקר אנו אומרים, פסוק זה בפסוקי דזמרה, וזה כדאי להזכיר לנו שהמתכוון לשמחה במשך כל היום, תלוי כמה נפתח את לבנו לאחרים).

ויסוד זה נלמד מהפסוק 'ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך' (דברים ט"ז, י"ד) - שאי אפשר לזכות לשמחה אמיתית בחג, אם אנחנו נדאג רק לעצמנו כיצד לשמוח ושיהא לנו צרכי החג כראוי, אלא צריך שנדאג ונראה כיצד לשמח את כולם ושיהא להם את צרכי החג, וזה כולל - בנך, בתך, אמתך, לוי, גר, יתום, אלמנה - ואז נזכה לשמוח באמת. ואיתא בחז"ל (פסחים דף קט.) - ת"י חייב אדם לשמח בניו ובני ביתו ברגל, שנאמר 'ושמחת בחגך'. במה משמחם - בין, רבי יהודה אומר אנשים בראוי להם ונשים בראוי להן, אנשים בראוי להם - בין, ונשים במאי, תני רב יוסף בבבל בבגדי צבעונין, בארץ ישראל בבגדי פשתן מגוהצין ע"ש. ונלמד מזה שהגמרא לומדת מ'ושמחת בחגך' - שצריך אדם לשמח את בניו ובני ביתו ברגל, ובלי זה, גם הוא אינו יכול לקיים מצות שמחה כראוי. [במאמר המוסגר יש לומר - שזה גם הענין שבפורים שתקנו חז"ל מצוות 'משתה ושמחה', תקנו גם כל שאר מצוות היום לעשות "דברים

גילה לנו דוד המלך בתהילים "פתחת שקי ותאזרני שמחה" וכנ"ל.

מה הגדר של "אדם גדול" באמת

איתא במסכת סוכה (דף מ"ו:): - אמר רבי זירא לא ליקני איניש הושענא לינוקא ביומא טבא קמא, מ"ט, דקטן מקנא קני, אקנויי לא מקני ואשתכח דקא נפיק בלולב שאינו שלו. ואפש"ל שיש כאן רמז עמוק - דגדר 'אדם גדול' הוא מי שיודע לתת לאחרים בלב שלם, לעומתו קטן, אינו יודע לתת בלב שלם לאחרים, ולפעמים יש גם אנשים גדולים שהם בגדר קטנים שאינם יכולים לתת לאחרים בלב שלם (מפי המשמח אלקים ואנשים הרה"ג ר' אהרן יוסף גודינגר שליט"א - אשדוד).

פרפראות לשמחת תורה

איך היה נראה ההקפות בשמחת תורה - צאנז ובדינוב

בספר לפיד אש (ח"א עמ' קי"ז) מובא - בליל שמחת תורה נהג הרבי מצאנז זיע"א (כשהיה רב בקלויזענברג) לבוא אל בית המדרש של החסידים ברחוב "קאדאר", כדי להיות נוכח שעה קלה בהקפות שערכו הבעלי בתים - לכבוד התורה, ולהשתתף עמהם. הרבי בעצמו התחיל בהקפות - בבימ"ד הקטן המחובר למעונו - רק אחר חצות הלילה, כמנהג אבותיו מבית צאנז, והאריך שעות רבות עם קומץ חסידים ותלמידים בזמירות ותשבחות, בשירה וריקודים עד כלות הנפש, ובבכיות עם נחלי דמעה כדרכו בקודש. ומרגלא בפומיה - ששמע מזקני החסידים "כי בהקפה אחת בדינוב (אצל זקינו הבני יששכר זיע"א) היו יותר בכיות מבכל הימים הנוראים", והביאו גם בספרו שו"ת דברי יציב (או"ח ח"א סימן ע"ה אות ב').

מהו העבודה העיקרית בשמחת תורה

בספר עירין קדישין עה"ת (שמיני עצרת) מובא שהרה"ק מרוזין זיע"א אמר - העיקר ביום זה "אהבת ריעים באמת, ולרדוף אחר השלום" וכו'. כי איתא - דמה שיש בדעתו ובדיבור ובמחשבה של כל אחד ואחד ביום הזה, כך הוא כל השנה, ומההוא יומא מתברכין כולא יומין כנודע (עיין תיקוניו זוהר כט. ובזוהר הק' צו לב), וביום הזה צריך האדם לקיים כל התורה כולה, ובהו יוכל להתברך כל השנה, אבל לא כל אחד יכול לזכות בזה, והתקנה לזה שיוכל לקיים כל התורה - על ידי שיקיים מצות "ואהבת לרעך כמוך", שזהו כלל גדול בתורה (נדרים ל:), וכאילו קיים כל התורה כולה. ולכן הס"מ ר"ל נוטה על זה ביום הקדוש הזה שיהיה ח"ו מחלוקת בישראל, כדי שלא יוכלו לקיים המצוה הגדולה הנ"ל שהוא ככל התורה. עוד מובא שם - שהרה"ק מרוזין זיע"א אמר - שיום שמיני עצרת הוא יום הגדול שבכל השנה, והוא יסוד כל השנה ע"ש.

שמביאים שמחה לאנשים אחרים, כי חז"ל ידעו שאי אפשר לו לאדם לשמוח בשלימות, אם אינו דואג לשמח אנשים אחרים].

טעם נפלא בענין המצוה להרבות בצדקה בערב סוכות

כתב השערי תשובה (סימן תרכ"ה) בשם ספר אור צדיקים להר"מ פאפראש - שיש להרבות בצדקה בערב סוכות, ומורנו הרב רבי חיים ויטאל - היה מחלק הקופה לעניים בערב סוכות. (וע"ע במטה אפרים שם סעיף כ"א וקיצור שו"ע סימן קל"ה סעיף ט"ו). ובספר פסקים ותשובות (יו"ד סימן רמ"ט הערה 148) מציין בענין זה לדברי הזה"ק (אמור ק"ד ע"א) - דענין האושפיזין, חלק סעודתם שייך לעניים, והאריך בזה בספר יסוד ושורש העבודה שער האיתון. ובפלא יועץ (ערך סוכה) כתב - שבשעה שהוא מפרש בערב החג ממונו לצדקה, יחלק מעותיו לז' חלקים ויאמר בפה מלא, זה אני נותן בשביל חלק אברהם אושפיזא קדישא, וזה בשביל חלק יצחק אושפיזא קדישא וכו' ע"ש. וידוע כמה הפליגו ודקדקו בחצרות הקודש צאנז וראפשיץ ותלמידיהם אחריהם בענין ריבוי הצדקה בערב סוכות. והמהרש"א בעירובין (דף מ: כותב - לפי שמתנת עניים הוא על היותר בחג [=הסוכות] כמפורש בקרא, וזה שכתוב 'שלח לחמך' - שהוא מתנות עניים, 'על פני המים' - דהיינו בחג שהעולם נידון בו על המים, והוא זמן זריעה, ואז 'ברוב הימים' - דהיינו בתקופת תמוז שהימים מרובין על הלילות 'תמצאנו' - שתהיה הברכה בזמן הקצירה.

ולפי יסוד הנ"ל מובן ביותר הענין של ריבוי הצדקה בערב סוכות - שהרי יש מצוה לשמוח ביותר בחג הסוכות, ודוד המלך מגלה לנו שעל ידי 'פתחת שקי' זוכים ל - 'ותאזרני שמחה', ולכן ד"קא בערב סוכות כתבו הספה"ק - להרבות בצדקה, כיון שזה המפתח לריבוי שמחה בחג הסוכות.

באיזה 'נוסח קצר' ריפא הרופא הרבה חולי נפש

בספר לחיות אל סף האושר (עמ' 14) מביא בענין הנ"ל דבר נפלא - יהודי אחד מהמומחים הגדולים בתורת הנפש העיד, שהוא זכה לרפא הרבה חולי נפש, בנוסחת ריפוי בת תשע מילים, וכך היה רועם למטופליו - אתה יכול להרפא במשך ארבעה עשר יום, אם תרצה לעשות הוראה זו - "תנסה לחשוב כל יום, איך לגרום קורת רוח לזולת" [א.ה. עצה טובה קמ"ל - מומלץ לרשום מילים אלו בצורה ניכרת ולתלות את זה במקום גלוי בבית]. עוד סיפר - שגילה עד כמה לחשוב על הזולת זהו הרפואה לנפש, והגילוי היה, ממה שהרבה חולים אמרו לו בתגובה ראשונה לאחר שנתן להם את הנוסחת ריפוי הנ"ל - מה פתאום שנחשוב על הזולת? לגרום להם קורת רוח? [וכהיום ידוע דאפילו אצל הגויים משתמשים עם עצה זו - לעזור לאחרים ולהתנדב בבתי חולים ובארגוני הצלה וכדומה, וכך לזכות לשמחה]. ויסוד זה כבר

מכתבים למערכת

מכתבים והערות שהתקבלו במערכת על גליונות "פלאי התורה"

לכאורה להניח תפילין גם בשבת, והארכנו בזה בעוד כמה זוכתי יעו"ש עוד מה שדן בכל זה.

בברכת התורה

הצב"י יוסף אביטבול

מח"ס שערי יוסף וש"ס - בני ברק

•••

מכתב מהרה"ג ר' יהודה לב שליט"א
ראש כולל ש"ס ופוסקים "אהל משה" - אשדוד

לכבוד ידידי המרביץ תורה בע"פ ובכתב, הרה"ג
ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א

רצייתי להוסיף - אודות מה שהבאת בגליון 'פלאי התורה' פרשת כי תצא במדור 'סיפורי הפלאות' הסיפור הנפלא מהגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל שהשיב לאחד מחשובי הקהל שתמה - למה השפיל עצמו לבקר את קרובו בביתו הדל, ששתי פעמים מופיע האיסור להתעלם, לגבי השבת אבידה ולגבי עזרה וסיוע והתיחסות לקרובים וכו'.

ויש לציין דבספר אור זרוע לצדיק תולדות ה"לב שמחה" מובא, דכאשר היה הפגנה בפולין נגד חילולי שבת, אזי ציין האמרי אמת זיע"א את הפסוק ביחזקאל כ"ב "ומשבחותי העלימו עיניהם" וגו', שרואין שהנביא מתאונן שהתעלמו מחילולי שבת, ואין שם המיעוט של 'זקן ואינו לפי כבודו',

הרי מוכח שגם מכובדים צריכים להשתתף בהפגנה כנגד חילולי השבת.

בכבוד רב - יהודה לב

יהרג? והתשובה - לענין מצוות 'עשה' כתב הר"ן (שבת כב:): שאין צריך למסור את הנפש אפילו בשעת השמד, שהרי הגוי יכול ממילא למנוע מקיום המצווה כגון שיניחו בבית הסוהר, וכן נפסק להלכה בשו"ע (יו"ד סי' קנ"ז ס"א).

החותם בברכה ובהערכה
אח"כ המוקירך, מרדכי שוורץ

•••

מכתב מהרה"ג ר' יוסף אביטבול
שליט"א

מח"ס 'שערי יוסף' וש"ס - בני ברק

לכבוד הגאון המופלא רבי דוד נתנאל שוורץ שליט"א בעל הגליון 'פלאי התורה', המופץ ברחבי תבל.

ראיתי בגליון של 'פלאי התורה' לפרשת שלח תשפ"א, ושם כתב כתר"ר חידה מאת הרה"ג ישראל דוד קירנשבוים שליט"א מכולל הוראה סאסוב - איך יתכן שמחייבים אדם להניח תפילין בשבת, והביא שם התשובה מדברי הביאור הלכה סימן שד"מ - שמי שהולך במדבר ואינו יודע מתי שבת חייב להניח תפילין כל יום, אף שיוצא שמיני תפילין גם בשבת, והטעם דאזלין בתר רוב הימים שהם ימי חול עכ"ד.

ויש להוסיף שיש עוד כמה אופנים - שיש חיוב להניח תפילין בשבת קודש, וכמו שהבאנו בקונטרס 'שיח יוסף' (מכתבים ח"א עמ' 23) מהגר"י בן שמעון שליט"א בשו"ת מעשה נסים (ח"א סימן כ"ד) - ששייך בערל או בעושה מלאכות בשבת שהרי חסר לו אות, ולכן יש לו

מכתב מהרה"ג ר' מרדכי שוורץ שליט"א
מח"ס "לבוש מרדכי" - בני ברק

לכבוד אחי יקירי הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א

בגליון 'פלאי התורה' פרשת שמיני - כתבתם חידוד נפלא, איך יתכן, דכשכהן עולה לדוכן צריכים שאר הכהנים שעדיין לא עלו לדוכן לצאת מבית המזדרש, וציינתם המקור לתשובה - ששם מתבאר, דכהן שעלה לדוכן במנחה ביו"פ שזה שלא כדון, צריכים כל הכהנים שעדיין לא עלו לדוכן לצאת מבית הבית מדרש. ובגליון לשבועות הבאתם מהרה"ג ר' ארז חזני שליט"א שכתב עוד אופן - אם כהן שנשא גרושה או חללה עלה לדוכן, צריכים שאר הכהנים שעדיין לא עלו לצאת מבית המזדרש. ורצייתי לציין - שיש אופן ג', דהנה נחלקו הפוסקים בכהן שאינו מתענה בתענית ציבור אם עולה לדוכן במנחה, עיין בכה"ח (או"ח סי' קכ"ט סק"ה) ובשו"ת גינת ורדים (כלל א' סי' מ"ט), והגרש"ז אויערבך זצ"ל (הליכות שלמה, מועדים פ"ג סעי' י) מכריע - דבמקום שיתבטל הנשיאת כפיים כי אין שם עוד כהנים אז יעלה לדוכן, אבל אם יש שם עוד כהנים בלעדיו לא יעלה לדוכן רק יצא מביהכ"ג.

ב. בגליון לחג השבועות הבאתם חידה נפלאה - על איזה עבירה יש חיוב מסירות נפש אפילו 'שלא בשעת השמד' אף שאינו מהג' עבירות החמורות. ורצייתי להוסיף חידה הפוכה בענין זה - שהרי בשעת השמד יש חיוב מסירות נפש על כל המצוות, ואפילו על 'ערקתא דמסאגי', והשאלה הוא - באיזה מצוות אמרינן שגם בשעת השמד אין צריך למסור את הנפש ויעבור ולא

הערת המערכת

בגליון פרשת בה"ב הבאנו במדור 'פרפראות הפלאות' דברי הנועם אלימלך בפרשת בה"ב עה"פ וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וגו' וצוית את ברכתי וגו', וכתב שם בשם אחי הרה"ק רבי זושא זיע"א - דכל זמן שאדם אינו דואג ושואל 'מה יאכל מחר' יש לו שפע תמידי ללא הפסק של רגע, אבל אם האדם שואל שאלות - הוא עושה פגם בשפע ואז הוא מטריח כלפי שמיא וצריך לצוות את הברכה מחדש וכו' ע"ש.

ויש לציין מה שדרש ואמר בענין זה כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זיע"א (שוה"ט פר' בהר תשמ"א) - דלולי דברי קדשו של הנועם אלימלך זיע"א, היה נראה לומר שהתורה מתכוונת בפסוק זה להראות איך שטוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו, ואינו בא בטרונאי עם בריותיו, וגם אדם שמפקיר שדהו בשנה השביעית ללא חרישה וזריעה ודואג ושואל 'מה יאכל' הקב"ה נותן לו שפע, וזה שאמר 'וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וגו' - אפילו הכי לא יחשב ה' לכם עון כשלא יכלתם לעמוד בנסיון ושאלתם שאלה כזו, אלא מכיון שסוף סוף אתם מקיימים את דבר ה' ומשמיתם שדותיכם, בשכר זה 'צויתי את ברכתי לכם וגו', וגם בזכות זה גופא שסוף סוף אתם סמוכים ובטוחים בברכת ה' והבטחתו עתודה"ק.

להזמנות ולפרטים
נוספים:

ניתן לפנות להרב חיים
מנדל: 058-327-5596

בשורה משמחת - לכבוד שנת השמיטה,

ניתן להזמין - מצגת "פלאי השביעית" / תוכנית "פלאי השביעית"
על משניות שביעית והלכותיה/ תוכנית "פלאי השביעית" על הספר
"דיני שביעית" שבהוצאת "דגל ירושלים" - בשילוב חיזוק רב בקיום
מצוות השביעית בשמחה כדת וכדון. כמו"כ ניתן להזמין מבחר
מצגות ותוכניות על כל מסכתות הש"ס ובד' חלקי שו"ע וכו"כ.

לכבוד שנת
השמיטה

הזמנות מיוחדות - כשאתה אומר בהושענות בסוכות "הושענא וחידותם משתעשעות" - תחשוב כמה אתה מוכן לסייע למכון "פלאי התורה"
המוציא לאור מדי שבוע גליונות הפלאות כדי להפיץ חידות התורה המביא ישועות לעם ישראל. לתרומות - 0527156981

© כל הזכויות שמורות + אין לסמוך "הלכה למעשה" מהחידות

העלון נכתב ע"י הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א - מח"ס "יד המשפט" ומג"ש בישיב"ג "אהל התורה" - סאסוב ונערך ע"י מכון "פלאי התורה" לשליחת חידות / לתרומות / הערות והארות בעניני הגליון ניתן לפנות למכון:

רחוב רבי יהודה הנשיא 19/א, אשדוד | טלפון - 052-7156-981 | פקס - 052-7156-981 | מייל - dn0527156981@gmail.com